

Zarządzenie Nr. 18
Prezydenta Miasta Torunia
z dnia 22.01.2021 r.

w sprawie ustalenia „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”.

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn.zm.)¹ w związku z §18 pkt 8 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Torunia, stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 378 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 30 października 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miasta Torunia² zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się „Program działań społeczno-gospodarczych dla Zespołu Staromiejskiego w Toruniu”, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Zastępcy Prezydenta Miasta, nadzorującemu zarządzanie Toruńskim Centrum Miasta.

§ 3. Traci moc zarządzenie nr 6 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 8.01.2020 r. w sprawie ustalenia "Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu".

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski

¹zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz.U. z 2020 r., poz. 1378

² zmienionego zarządzeniami Prezydenta Miasta Torunia: nr 312 z dnia 21 października 2014 r., nr 380 z dnia 30 grudnia 2014 r., nr 149 z dnia 19 czerwca 2015 r., nr 273 z dnia 21 sierpnia 2015 r., nr 391 z dnia 4 grudnia 2015 r., nr 379 z dnia 24 listopada 2016 r., nr 40 z dnia 17 lutego 2017 r., nr 130 z dnia 23 maja 2017 r., nr 254 z dnia 18 września 2017 r., nr 319 z dnia 31 października 2017 r., nr 353 z dnia 1 grudnia 2017 r., nr 293 z dnia 27 sierpnia 2018 r., nr 124 z dnia 2 maja 2019 r., nr 337 z dnia 23 października 2019 r., nr 202 z dnia 28 września 2020 r., nr 230 z 26 października 2020 r., nr 253 z 9 listopada 2020 r.

INSPEKTOR   DYREKTOR   Zastępca
Biura Toruńskiego Centrum Miasta Torunia
Małgorzata Ptaszek   *Aleksandra Izycka*   *Paweł Culewski*
22.01.2021 r.   22.01.2021 r.

Nie wnoszę zastrzeżeń
do zarządzenia prawnym
RADCA PRAWNY
Agnieszka Kubińska
22.01.2021 r.

Załącznik
do Zarządzenia
Prezydenta Miasta Torunia
Nr. 18...z dnia 27.01.2021r.

**PROGRAM DZIAŁAŃ
SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH
DLA ZESPOŁU STAROMIEJSKIEGO
W TORUNIU**

TORUŃ 2021

Spis treści

Idea programu	6
Główne cele programu	7
Udział środków zewnętrznych	7
1. Działania na rzecz mieszkańców zespołu staromiejskiego	8
1) Wsparcie dla rodzin	8
2) Współpraca ze szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi	8
3) Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień	9
4) Udział organizacji pozarządowych w kreowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej	9
5) Działania na rzecz seniorów	9
6) Ograniczenie hałasu generowanego podczas wydarzeń odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego	10
2. Aktywizacja osób bezrobotnych	11
1) Klub Integracji Społecznej - Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy -Zajęcia aktywizacyjne - Program Aktywizacja i Integracja	11
2) Giełdy targi pracy – Toruńskie Dni Kariery	12
3) Dofinansowanie tworzenia miejsc pracy oraz staże	12
4) Szkolenia indywidualne i grupowe skorelowane z potrzebami uczestników i pracodawców	13
5) Prace społecznie użyteczne i roboty publiczne	13
6) Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	13
3. Wspieranie przedsiębiorczości	14
1) Pomoc dla przedsiębiorców w sytuacjach kryzysowych	14
2) Karta Moja Starówk@	15
3) Zezwolenie na ekspozycję towaru przed sklepami	15
4) Ograniczenie handlu sezonowego wyłącznie do stoisk i ogródków związanych z działalnością gospodarczą na starówce	16
5) Program wspierania mikroprzedsiębiorczości w branżach chronionych i zanikających	16

6)	Preferencje dla przedsiębiorców podejmujących działalność w obrębie starówki po raz pierwszy	17
7)	Promocja zespołu staromiejskiego jako atrakcyjnego miejsca prowadzenia biznesu	17
4.	Bezpieczeństwo	18
1)	Patrole Policji i Straży Miejskiej	18
2)	Intensyfikacja wykorzystania systemu monitoringu miejskiego	18
3)	Współpraca z mieszkańcami i przedsiębiorcami w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa	18
5.	Włączanie mieszkańców zespołu staromiejskiego w życie kulturalne	20
1)	Tworzenie różnorodnej i ogólnodostępnej oferty kulturalnej, skierowanej do użytkowników zespołu staromiejskiego	20
2)	Koordinacja wydarzeń plenerowych odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego	20
3)	Sztuka w przestrzeni zespołu staromiejskiego	21
6.	Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023	22
1)	Realizacja 5 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją zasobu mieszkaniowego	22
2)	Realizacja 4 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją w budynkach pełniących funkcje użyteczności publicznej (ul. Katarzyny 9, ul. Warszawska 1, ul. Kopernika 22, ul. Mostowa 6).	22
3)	Realizacja 10 projektów społecznych dla obszaru staromiejskiego realizowanych w lokalizacjach objętych modernizacją oraz 16 projektów społecznych wspólnych dla całego obszaru rewitalizacji.	23
7.	Gospodarka lokalami mieszkaniowymi i użytkowymi	24
1)	System zamiany lokali mieszkalnych	24
2)	Rozwój i promocja bazy lokali użytkowych, przeznaczonych na wynajem	24
8.	Kontrola stanu technicznego i estetyki budynków oraz przestrzeni zespołu staromiejskiego	25
1)	Lustracje przestrzeni zespołu staromiejskiego	25
2)	Egzekwowanie wytycznych obowiązujących na drogach pozbawionych kategorii dróg gminnych i wyłączonych z użytkowania na terenie zespołu staromiejskiego	25
3)	Przegląd infrastruktury drogowej zespołu staromiejskiego	26

4)	Kontrola stanu technicznego oraz estetyki budynków	26
5)	Kontrola i prewencja bezpieczeństwa przeciwpożarowego	26
9.	Poprawa stanu technicznego i estetyki zabudowy oraz jakości przestrzeni miejskiej	27
1)	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem	27
2)	Przygotowanie i wdrożenie uchwały reklamowej Torunia (KOREKTOR)	27
4)	Zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego pod kątem rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego generowanego przez rzekę	28
5)	(Nie)pełnosprawny na starówce	29
6)	Przygotowanie zakresu zadań do projektu Toruńska Starówka III (2021 – 2027)	29
7)	Projekt Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II	29
8)	Prace konserwatorskie i remontowe.	30
9)	Modernizacja obiektów turystycznych, kulturalnych oraz użyteczności publicznej	30
10)	Program „Moje Podwórko”	31
11)	Ograniczenie źródeł niskiej emisji	32
13)	Zielona Starówka	32
14)	Funkcjonowanie wybiegów dla psów	33
15)	Zwiększenie liczby ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt, przystosowanych dla osób niepełnosprawnych	34
16)	Budowa podziemnych pojemników na odpady	34
17)	Poprawa jakości nośników reklamowych i informacyjnych w przestrzeni zespołu staromiejskiego	34
10.	Zarządzanie przestrzenią i ruchem drogowym	36
1)	Docelowy plan kategoryzacji oraz sposobu użytkowania i zarządzania ulicami zespołu staromiejskiego	36
2)	Polityka Parkingowa dla obszaru Toruńskiego Centrum Miasta	36
3)	Kampanie informacyjne i promocyjne skierowane do kierowców i rowerzystów, dotyczące poruszania się w strefie zamieszkania	37

4)	Wydawanie zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju	38
5)	Kontrola wjazdu i postoju pojazdów na terenie zespołu staromiejskiego	38
6)	Efektywne egzekwowanie zakazu parkowania pojazdów przed najważniejszymi obiektami turystycznymi	38
7)	Systematyczna analiza liczby miejsc do parkowania oraz stworzenie systemu zachęt do korzystania z parkingów podziemnych w otoczeniu starówki	39
8)	Przebudowa ulic otaczających zespół staromiejski oraz roboty drogowe na terenie zespołu staromiejskiego	39
9)	Rozbudowa i zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury rowerowej	40
II.	Inne działania	41
1)	Rozwój nowych produktów turystycznych	41
2)	Wizerunek starówki jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców	41
3)	Konsultacje ze środowiskiem użytkowników zespołu staromiejskiego	41
4)	Promocja Programu wśród mieszkańców i przedsiębiorców	42
	Wnioski końcowe	43
	Autorzy programu	44

Idea programu

Zespół staromiejski ma dla Torunia szczególne znaczenie. Jest pomnikiem historii najwyższej klasy, który w 1997 roku został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO. Układ ulic na tym obszarze nie zmienił się od czasów średniowiecza, dzięki czemu dziś można podziwiać wspaniały kompleks architektoniczny z rozwiązaniami urbanistycznymi powstałymi w połowie XIII wieku. O specyfice obszaru zespołu staromiejskiego w Toruniu decyduje jego unikalny, zabytkowy charakter oraz centralne położenie, zarówno w aspekcie geograficznym, jak i w rozumieniu krzyżowania się wielu kierunków zainteresowań jego użytkowników.

Wśród zabytkowych budynków koncentruje się życie kulturalne i turystyczne miasta. Tu także mieszkają, pracują i prowadzą przedsiębiorstwa ludzie, dla których właśnie ten obszar jest życiowym centrum. Zespół staromiejski w Toruniu jest zatem przestrzenią wspólną i praca nad jego rozwojem nie powiedzie się bez dostrzegania siebie nawzajem i współpracy wszystkich grup jego użytkowników. Zadaniem samorządu jest natomiast stworzenie najlepszych warunków do życia, pracy i wypoczynku dla mieszkańców i gości grodu Kopernika,.

Jednym ze sposobów wiodących do tego celu jest realizowanie „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu” (zwanego dalej Programem). Umożliwia on przygotowanie i wdrażanie konkretnych działań w długofalowej perspektywie, ale nie jest dokumentem zamkniętym. Ciągłe prowadzenie dyskusji z użytkownikami tej przestrzeni zakłada bieżące dostosowywanie jego zapisów do nowych wymagań i ich aktualizację w miarę potrzeb.

W 2020 r. wiele grup zawodowych i społecznych tworzących społeczność użytkowników zespołu staromiejskiego znalazło się w szczególnie trudnych warunkach związanych z ograniczeniem turystyki i funkcjonowania niektórych branż w czasie pandemii COVID-19. Mając nadzieję, że podobny stan już się nie powtórzy, jednocześnie należy być gotowym do podejmowania innych, elastycznych działań w celu zapewnienia dalszego, harmonijnego i zrównoważonego rozwoju tej cennej dla wszystkich torunian przestrzeni.

Główne cele programu

1. Zahamowanie niekorzystnych mechanizmów wpływających na warunki życia i pracy ludzi oraz spowodowanie efektywniejszego gospodarowania istniejącymi zasobami,
2. Dostosowanie warunków życiowych i mieszkaniowych społeczeństwa lokalnego do współczesnych standardów,
3. Wzmocnienie gospodarki lokalnej i tworzenie nowych miejsc pracy, w tym pomoc dla przedsiębiorców w sytuacji kryzysowej
4. Aktywizacja zawodowa i społeczna oraz zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców,
5. Podniesienie jakości przestrzeni publicznej dla mieszkańców i turystów,
6. Poprawa sytuacji ekologicznej oraz modernizacja infrastruktury socjalnej i technicznej,
7. Poprawa ładu przestrzennego, estetyki obiektów i ich otoczenia,
8. Ochrona zabytkowych elementów obiektów i lokali z uwzględnieniem tradycji miejsca.
9. Zmiana oraz uporządkowanie struktury własnościowej,
10. Zachowanie historycznych wartości urbanistycznych i architektonicznych zespołu staromiejskiego- wiąże się z tym pełna ochrona wartości kulturowych, zabytkowej substancji, historycznych układów przestrzennych i krajobrazu kulturowego.
11. Poprawa stanu bezpieczeństwa.

Udział środków zewnętrznych

Kluczowe w realizacji Programu jest pozyskiwanie środków zewnętrznych, które podniosą jego efektywność. W Programie zostały wprowadzone adnotacje do zadań, które są wdrażane przy wsparciu środków europejskich.

1. Działania na rzecz mieszkańców zespołu staromiejskiego

Głównym adresatem działań proponowanych w ramach Programu są mieszkańcy zespołu staromiejskiego. Działania te obejmują zadania z zakresu m.in. pomocy społecznej, promocji zdrowia, edukacji, współpracy z organizacjami pozarządowymi i integracji społeczności lokalnej. Szczególny nacisk został położony na rodzinę i najmłodszych mieszkańców, a także na potrzeby seniorów, których udział w społeczeństwie zwiększa się sukcesywnie.

Podjęmowane działania uwzględniają elastyczne dostosowywanie się do stale zmieniających się warunków i w przypadku wystąpienia takiej konieczności, prowadzenie zajęć w formie alternatywnej, np. zdalnej.

1) Wsparcie dla rodzin

Zadanie to obejmuje szeroko pojętą pomoc dla rodzin wymagających wsparcia w zakresie kształtowania prawidłowych relacji interpersonalnych, udzielanie wsparcia osobom z dysfunkcjami fizycznymi i psychicznymi oraz podnoszenie świadomości zdrowotnej.

Oferta kierowana jest zarówno do dzieci jak i osób dorosłych. W ramach wsparcia proponowane będą m.in. działania edukacyjne, opiekuńczo wychowawcze, interwencyjne, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia.

Z uwagi na utrzymujący się problem używania środków psychoaktywnych szczególna oferta profilaktyczna kierowana będzie do dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców i opiekunów, natomiast osoby uzależnione i współuzależnione będą mogły skorzystać ze specjalistycznej pomocy oferowanej przez lokalnie działające organizacje pozarządowe finansowo wspierane przez Gminę. Dużą wagę przywiązuje się do profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz działań z zakresu promocji zdrowia. W celu poprawy dostępności do informacji w Urzędzie Miasta Torunia przy ul. Wały gen. Sikorskiego 8 organizowane będą dyżury Społecznej Powiatowej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jednostki realizujące: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie)

2) Współpraca ze szkołami i placówkami opiekuńczo-wychowawczymi

Celem współpracy jest systematyczne diagnozowanie przez pedagogów sytuacji dzieci zamieszkałych na terenie zespołu staromiejskiego, monitorowanie ich postępów w nauce oraz udzielanie wsparcia uczniom, którzy mają trudności w nauce. W ramach wspomaganie organizowane są zajęcia z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych uczniów oraz rozwijania ich zainteresowań. Szkołę Podstawową Nr 1 wspierają placówki wychowania pozaszkolnego mające swoje siedziby na terenie zespołu staromiejskiego- Młodzieżowy Dom Kultury i Ognisko

Pracy Pozaszkolnej Dom Harcerza. Organizują one różnorodne zajęcia rozwijające zdolności i kreatywność uczniów oraz proponują im ciekawe formy spędzania czasu wolnego.

Jednostki realizujące: Wydział Edukacji

3) Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień

Ze względu na wzrastającą liczbę osób starszych, przewlekle chorych i niepełnosprawnych kontynuowane będą akcje profilaktyczne skierowane do mieszkańców. Na obszarze zespołu staromiejskiego realizowane będą działania informacyjno-edukacyjne oraz wydarzenia o tematyce prozdrowotnej powiązane z ogólnopolskimi obchodami takich dni, jak: Światowy Dzień Zdrowia, Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, Światowy Dzień Walki z Otyłością, Światowy Dzień Walki z Cukrzycą, Światowy Dzień Rzucania Palenia, Światowy Dzień AIDS.

Jednostka realizująca: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

4) Udział organizacji pozarządowych w kreowaniu działań na rzecz społeczności lokalnej

Zadanie realizowane jest zgodnie z ofertami przedłożonymi przez organizacje pozarządowe w konkursach na realizację zadań własnych Gminy opisanych w corocznie uchwalanym Programie współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi oraz w ramach programu Mikrowsparcie. Są to m.in. projekty kulturalne, edukacyjne, sportowe, z zakresu profilaktyki uzależnień i integracji społecznej, adresowane do mieszkańców starówki lub realizowane w tej przestrzeni. Zadanie uwzględnia projekty realizowane na terenie zespołu staromiejskiego, włączające do udziału mieszkańców. Realizacja zadania powinna w sposób bezpośredni wpływać na ożywienie przestrzeni zespołu staromiejskiego.

Toruńska Baza Wolontariatu w ramach Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro powstała z inicjatywy Rady Działalności Pożytku Publicznego i zarządzana jest przez Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu (operatora TCAL 2.Piętro). Baza funkcjonuje od 13 listopada 2019 r. zrzeszając zarówno wolontariuszy oraz organizatorów wydarzeń również na terenie zespołu staromiejskiego. W obecnej chwili uczestnikami bazy jest 140 wolontariuszy i 19 organizatorów. TBW umiejscowiona jest na portalu www.2pietrotorun.pl/wolontariat.

Jednostki realizujące (w zakresie organizowanych przez siebie konkursów): wydziały UMT, Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji oraz Wydział Promocji i Turystyki (jako wykonujący nadzór nad Centrum Wsparcia Biznesu)

5) Działania na rzecz seniorów

Zwiększający się w społeczeństwie udział osób w wieku poprodukcyjnym wymaga podejmowania działań skierowanych do seniorów. Najważniejszym kierunkiem działań jest aktywizacja społeczna w celem utrzymania ich kondycji psychofizycznej na jak najwyższym

poziomie. Odpowiedzią Gminy Miasta Toruń na potrzeby osób starszych jest m.in. Program „Rodzina Razem – Toruń dla Pokoleń”, w ramach którego została wprowadzona Toruńska Karta Seniora. Ważnym aspektem tego programu jest zaangażowanie przedsiębiorców z zespołu staromiejskiego. Cenną ofertą są również programy aktywizujące i integrujące osoby starsze realizowane przez lokalnie działające organizacje pozarządowe wspierane przez gminę.

Funkcję integrującą środowisko osób w wieku senioralnym na starówce będzie pełnić Kamienica Inicjatyw przy ul. Kopernika 22. W *Programie Rewitalizacji Torunia do roku 2023* ujęty został do realizacji projekt pn. *Rozwój Kamienicy Inicjatyw w obszarze aktywnej integracji o charakterze środowiskowym*, który zostanie zrealizowany przez organizację pozarządową przy udziale Gminy Miasta Toruń. Zakres projektu obejmuje m.in. utworzenie Klubu Aktywizacji Społecznej „Kamienica Inicjatyw oraz zajęcia aktywizacyjno-integracyjne skierowane do rodzin wielodzietnych i seniorów. Realizacja z wykorzystaniem środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zwiększenie udziału osób starszych wśród użytkowników przestrzeni zespołu staromiejskiego wymaga również planowania tej przestrzeni z uwzględnieniem ich potrzeb. W tym celu przewiduje się projektowanie rozwiązań zwiększających dostępność przestrzeni dla osób starszych i z dysfunkcjami ruchowymi. Szczegółowo te zadania zostały opisane w dziale 8 i 9, poświęconym działaniom lustracyjnym przestrzeni staromiejskiej oraz poprawie jej jakości.

Jednostki realizujące: Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (lider zadania; w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie), Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Biuro Rewitalizacji

6) Ograniczenie hałasu generowanego podczas wydarzeń odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego

Z analizy wniosków użytkowników zespołu staromiejskiego wynika potrzeba konsekwentnego zmniejszenia poziomu uciążliwego hałasu generowanego podczas wydarzeń odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu. Wydarzenia organizowane przez Gminę Miasta Toruń powinny stanowić dobrą praktykę w zakresie obniżenia poziomu generowanego hałasu. Ważnym aspektem zadania jest także egzekwowanie zasad używania fajerwerków na podstawie uchwały nr 81/94 Rady Miasta Torunia z dnia 15 grudnia 1994 r. w sprawie zatwierdzenia Zarządzenia Porządkowego nr 1/94 Zarządu Miasta Torunia w sprawie ograniczenia używania materiałów pirotechnicznych na terenie miasta Torunia. W celu ograniczenia hałasu oraz wprowadzania dobrych praktyk od 2019 r. podczas obchodów miejskiego sylwestra zamiast fajerwerków będą wykorzystywane rozwiązania alternatywne, na przykład pokazów laserowych.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Obsługi Mieszkańców, Wydział Kultury (w tym jako wykonujący nadzór nad Toruńską Agendą [Kulturalną]), Wydział Sportu i Rekreacji, Wydział Promocji i Turystyki, Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

2. Aktywizacja osób bezrobotnych

W programie działań na rzecz zespołu staromiejskiego istotną rolę odgrywa aktywizacja osób bezrobotnych. Aktywizacja ta odbywa się poprzez realizację usług rynku pracy, które świadczy się w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb bezrobotnego oraz gwarantujący równy dostęp i traktowanie. Podstawowymi usługami rynku pracy są: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i organizacja szkoleń. Działania te mają na celu pomoc w poruszaniu się na rynku pracy, we właściwym określeniu kompetencji oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych. Usługi rynku pracy mogą być wspierane przez instrumenty rynku pracy oraz formy wsparcia dla pracodawców, które mają na celu przeciwdziałanie bezrobociu poprzez dofinansowanie pracodawcy kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej.

Podjęmowane działania uwzględniają elastyczne dostosowywanie się do stale zmieniających się uwarunkowań i w przypadku wystąpienia takiej konieczności, realizacja zadań w formie alternatywnej, np. zdalnej.

1) Klub Integracji Społecznej - Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy -Zajęcia aktywizacyjne - Program Aktywizacja i Integracja

W ramach Klubu Integracji Społecznej organizowane będą kolejne spotkania, podczas których mieszkańcy uzyskają pomoc w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, powrocie do pełnienia ról społecznych oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych na rynku pracy.

Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, tzw. Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy będzie oferować osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy. W trakcie 3-tygodniowych warsztatów uczestnicy zdobędą m.in. umiejętność określenia swoich możliwości zawodowych, wiedzę na temat różnych form zatrudnienia czy umiejętność poprawnego pisania życiorysów oraz listów motywacyjnych.

Zajęcia aktywizacyjne umożliwią uczestnikom zapoznanie się w krótkim czasie z informacjami, które wspomogą ich w poszukiwaniu pracy.

Program Aktywizacja i Integracja to trwające 2 miesiące działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia samodzielnie lub we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie. Do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja mogą być kierowane osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny. Działania w zakresie integracji społecznej osób bezrobotnych, służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznymi zawodowym są realizowane, w szczególności, poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia etc.

Nastąpi poszerzenie współpracy z Centrum Kształcenia Ustawicznego poprzez wykorzystanie jego bazy lokalowej przy realizacji projektów PUP z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych.

Jednostki realizujące: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia (lider), Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie)

2) **Giedy i targi pracy – Toruńskie Dni Kariery**

Giedy pracy będą organizowane w zależności od zapotrzebowania pracodawców w tym zakresie. Raz w roku będą organizowane targi pracy dla wszystkich pracodawców, a także targi edukacji i pracy, w trakcie których będzie możliwość zapoznania się z ofertą zarówno pracodawców, jak i szkół oraz uczelni funkcjonujących na rynku toruńskim. Dodatkowo będą organizowane targi branżowe w zależności od zapotrzebowania szkół technicznych i branżowych z Torunia lub pracodawców działających w danej branży. W ramach targów będzie organizowana strefa przedsiębiorczości, w której przedstawiciele toruńskich instytucji będą udzielać informacji związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności. Mieszkańcy starówki, jak również przedsiębiorcy z tego terenu będą mogli uczestniczyć w tych wydarzeniach.

Od 2010 roku Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia jest organizatorem *Toruńskich Dni Kariery* w partnerstwie m.in. z Centrum Wsparcia Biznesu, Pomorską Specjalną Strefą Ekonomiczną, Izbą Przemysłowo - Handlową w Toruniu oraz we współpracy z pracodawcami, szkołami i organizacjami pozarządowymi. Wydarzenie to każdego roku przyciąga setki uczestników zainteresowanych udziałem w warsztatach i prezentacjach z zakresu wiedzy pomocnej w aktywnym wejściu na rynek pracy. Odbiorcami są młodzi ludzie, podejmujący decyzję o swojej przyszłości na rynku pracy. Dzięki temu wydarzeniu istnieje możliwość przedstawienia nowych perspektyw osobom stojącym przed wyborem ścieżki edukacji i drogi rozwoju zawodowego.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

3) **Dofinansowanie tworzenia miejsc pracy oraz staże**

Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie zespołu staromiejskiego, którzy zdecydują się na zatrudnienie osób bezrobotnych, będą mieli możliwość ubiegania się o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia nowo utworzonego stanowiska pracy oraz o organizację prac interwencyjnych. Prowadzona jest akcja informacyjna skierowana do przedsiębiorców na temat możliwości skorzystania z tych form wsparcia. Realizacja tego zadania następuje w momencie zgłoszenia przez pracodawców ze starówki zapotrzebowania na tego rodzaju prace.

Staż to nabywanie przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązywania stosunku pracy między pracodawcą a skierowaną na staż osobą bezrobotną, w tym mieszkańcem starówki.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

4) Szkolenia indywidualne i grupowe skorelowane z potrzebami uczestników i pracodawców

Szkolenia będą organizowane m.in. dla osób bezrobotnych, w tym mieszkańców starówki, na których zatrudnienie złożą zapotrzebowanie przedsiębiorcy, w tym przedsiębiorcy ze starówki.

Pracodawcy będą mogli zawierać trójstronne umowy szkoleniowe oraz będą mogli skorzystać ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na sfinansowanie kształcenia ustawicznego zarówno pracowników, jak i pracodawcy.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

5) Prace społecznie użyteczne i roboty publiczne

Mieszkańcy starówki, zarejestrowani jako osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, jednocześnie korzystający ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczący, w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy, w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, mogą być skierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych. Bezrobotni mieszkańcy starówki mogą być także skierowani do wykonywania robót publicznych.

W ramach zadania w zależności od potrzeb będą organizowane prace dla osób odpracowujących zadłużenie wobec Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej poprzez wykonywanie drobnych prac remontowych i porządkowych na terenie starówki, prac na zlecenie Biura Toruńskiego Centrum Miasta.

Jednostki realizujące: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia (lider), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (jako wykonujący nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej)

6) Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Bezrobotni mieszkańcy Torunia, w tym mieszkańcy starówki, mający zamiar otworzyć działalność gospodarczą, mogą ubiegać się w Powiatowym Urzędzie Pracy o jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Jednostka realizująca: Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia

3. Wspieranie przedsiębiorczości

Pakiet działań mających na celu ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w najbardziej reprezentacyjnej części miasta jest odpowiedzią na postulaty przedsiębiorców ze starówki. Szansą na wsparcie podmiotów gospodarczych tej części miasta jest m.in. współpraca miejskich jednostek i przedstawicieli różnych branż funkcjonujących na terenie zespołu staromiejskiego na rzecz zwiększenia frekwencji klientów punktów handlowych i usługowych. Formą wsparcia mogą być także zwolnienia podatkowe oraz działania promocyjne podejmowane wspólnie z podmiotami gospodarczymi funkcjonującymi na starówce. Programem integrującym przedsiębiorców ze starówki jest program lojalnościowy Moja Staróvk@.

W 2020 r. wiele grup zawodowych i społecznych tworzących społeczność użytkowników zespołu staromiejskiego znalazło się w szczególnie trudnych warunkach związanych z ograniczeniem turystyki i funkcjonowania niektórych branż w czasie pandemii COVID-19. Mając nadzieję, że podobny stan już się nie powtórzy, jednocześnie należy być gotowym do podejmowania innych, elastycznych działań w celu zapewnienia dalszego, harmonijnego i zrównoważonego rozwoju tej cennej dla wszystkich torunian przestrzeni.

1) Pomoc dla przedsiębiorców w sytuacjach kryzysowych

W 2020 r. wiele grup zawodowych i społecznych tworzących społeczność użytkowników zespołu staromiejskiego znalazło się w szczególnie trudnych warunkach związanych z ograniczeniem turystyki i funkcjonowania niektórych branż w czasie pandemii COVID-19. W odpowiedzi na sytuację kryzysową Miasto uruchomiło różne formy wsparcia w ramach programu Toruń dla przedsiębiorców:

- a) ulgi, zmiana terminów zapłaty i zwolnienia w zapłacie podatków i opłat lokalnych;
- b) obniżenie, odroczenie i umorzenie czynszu za najem lokali gminnych;
- c) dodatkowe pozwolenia dla branży gastronomicznej na wjazd na teren zespołu staromiejskiego w związku z dowozem i odbiorem dań oraz preferencyjny abonament gastronomiczny COVID-19;
- d) umożliwienie zawieszenia odbioru nieczystości,
- e) obniżenie stawek najmu/dzierżawy terenu dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego, udostępnianych na letnie ogródki gastronomiczne oraz nieodpłatne udostępnianie właścicielom gastronomii miejskiej powierzchni poza standardowym obrysem ogródka
- f) obniżenie stawek najmu/dzierżawy terenu dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego, udostępnianych na stoiska handlowe,
- g) wsparcie pozafinansowe branż: konkursy i akcje zachęcające do zakupów na wynos (m.in. #TakeAwayChallenge, #WspieramGastroToruń, #WracamyDoNormalności, #WolneZasoby, #ZmieńTerminNieOdwołuj, #TorunIsReady, #KupujLokalnieWspierajToruń, Mikołajki Gastro Toruń, Wirtualny Jarmark Bożonarodzeniowy), a także filmy i wydawnictwa promujące lokalny biznes (Album Moja Staróvk@, cykl filmów Starówka Mistrzów), bezpłatne porady

prawne oraz informacja o możliwościach uzyskania pozagminnego wsparcia dla przedsiębiorców (na poziomie regionalnym i rządowym).

Mając nadzieję, że podobny stan już się nie powtórzy, jednocześnie, dopóki niebezpieczeństwo pandemii COVID-19 nie zostanie całkowicie zażegnane, należy być gotowym do podejmowania podobnych oraz innych, elastycznych działań w celu zapewnienia adekwatnej i odpowiednio wczesnej pomocy branżom i przedsiębiorstwom w kryzysie oraz ochronie miejsc pracy.

Jednostki realizujące: Wydział Promocji i Turystyki (w tym jako wykonujący nadzór nad Centrum Wsparcia Biznesu), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (w tym jako wykonujący nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej), Wydział Podatków i Windykacji

2) Karta Moja Starówk@

Program lojalnościowy Moja starówk@ to wspólne przedsięwzięcie staromiejskich przedsiębiorców i Gminy Miasta Toruń, koordynowane przez Biuro Toruńskiego Centrum Miasta. Celem przedsięwzięcia jest zachęcenie mieszkańców Torunia do robienia zakupów i spędzania wolnego czasu na starówce. Partnerami programu lojalnościowego są podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze zespołu staromiejskiego, oferujące szeroki wachlarz usług. Są wśród nich: sklepy odzieżowe, obuwnicze, optometrie, restauracje, kluby, kawiarnie, księgarnie. Program funkcjonuje od października 2016 r. i skupia 100punktów partnerskich (stan na koniec 2020r.).

Ważnym elementem koordynacji programu jest pakiet promocyjny, obejmujący m.in. następujące instrumenty i nośniki: lokalne media informacyjne, miejskie serwisy internetowe, serwisy społecznościowe, w tym grupa Moja starówk@, dedykowana promocji Programu, prowadzona w serwisie Facebook, spotkania z mieszkańcami.

W 2021 r. w celu promocji partnerów Programu, w tym zakupów online oraz na wynos powstanie i będzie rozwijana dedykowana strona internetowa mojastarowka.com. Strona – zarówno w wersji komputerowej, jak i mobilnej - umożliwi wygodne przeglądanie ofert wszystkich Partnerów Programu.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

3) Zezwolenie na ekspozycję towaru przed sklepami

W ramach wsparcia marketingowego przedsiębiorców wypracowane zostało rozwiązanie umożliwiające ekspozycję towarów w sezonie turystycznym w formie „wizytówki” przed sklepami w obrębie zespołu staromiejskiego.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie dróg wyłączonych z użytkowania i pozbawionych kategorii dróg gminnych), Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg; lider w zakresie dróg publicznych)

4) Ograniczenie handlu sezonowego wyłącznie do stoisk i ogródków związanych z działalnością gospodarczą na starówce

Zgodnie z uchwałą nr 270/03 Rady Miasta Torunia z dnia 4.12.2003 r. sprawie wprowadzenia zakazu handlu okrężnego¹ (ujednolicony tekst uchwały ogłoszony Obwieszczeniem nr 74/18 Rady Miasta Torunia z dnia 22 lutego 2018 r.), warunkiem wynajmu przestrzeni na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu w celu prowadzenia handlu jest posiadanie prawa do lokalu, w którym prowadzona jest całoroczna działalność gospodarcza. Wyjątki od tej zasady, w tym: handel dziełami sztuki prowadzony przez ich twórców czy stoiska organizowane w ramach wydarzeń okolicznościowych, zostały określone w uchwale. Powyższe zasady zostały wprowadzone w celu wsparcia przedsiębiorców prowadzących całoroczną działalność gospodarczą na starówce.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg)

5) Program wspierania mikroprzedsiębiorczości w branżach chronionych i zanikających

Wzmocnione zostało wsparcie dla tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła artystycznego funkcjonującego na terenie zespołu staromiejskiego, poprzez wprowadzenie rozwiązań systemowych dotyczących podatków lokalnych i najmu lokali gminnych. Zadanie realizowane jest w oparciu o następujące akty prawne:

- a) uchwałą Nr 769/14 Rady Miasta Torunia w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części wykorzystywanych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie branż chronionych i zanikających (zwolnienia udzielone do końca 2017 r.) oraz podjętą 22.10.2020r. uchwałą Nr 498/2020 w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w zakresie branż chronionych, zanikających i preferowanych (uchwała ta obowiązuje od 01.01.2021r. do 31.12.2023r.);
- b) uchwałą Nr 845/14 Rady Miasta Torunia zmieniającą uchwałę w sprawie zasad wynajmowania lokali użytkowych, garaży, powierzchni pod reklamę oraz nieruchomości lub ich części stanowiących własność Gminy Miasta Toruń, którymi gospodaruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Toruniu;
- c) zarządzenie nr 335/2014 Prezydenta Miasta Torunia zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia minimalnych stawek czynszów za dzierżawę i najem nieruchomości stanowiących mienie Gminy Miasta Toruń

Analiza realizacji zadania wskazuje potrzebę przeprowadzenia akcji informacyjnej wśród przedsiębiorców, którzy potencjalnie mogliby skorzystać ze zwolnień.

---

¹Dokumenty nowelizujące: Uchwała RMT 365/2004, Uchwała RMT 614/2004, Uchwała RMT 679/2005, Uchwała RMT 727/2005, Uchwała RMT 135/2007, Uchwała RMT 197/2007, Uchwała RMT 517/2009, Uchwała RMT 862/2010, Uchwała RMT 205/2011, Uchwała RMT 492/2013, Uchwała RMT 174/2015, Uchwała RMT 362/2016, Uchwała RMT 577/2017, Uchwała RMT 786/2017

Jednostki realizujące: Wydział Podatków i Windykacji (lider w zakresie a), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (w tym jako wykonujący nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej; lider w zakresie b i c), Wydział Promocji i Turystyki (jako wykonujący nadzór nad Centrum Wsparcia Biznesu)

6) Preferencje dla przedsiębiorców podejmujących działalność w obrębie starówki po raz pierwszy

Do przedsiębiorców podejmujących działalność na starówce po raz pierwszy adresowana jest uchwała Nr 770/14 Rady Miasta Torunia w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości (zwolnienia udzielone do końca 2017 r.) oraz podjęta 22.10.2020 r. uchwała Nr 499/2020 w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości na terenie Strefy Staromiejskiej (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 4764). Uchwała ta obowiązuje od 01.01.2021r. do 31.12.2023 r. Preferencje, które oferuje, mają zachęcić podmioty gospodarcze do lokowania siedzib i prowadzenia działalności w zespole staromiejskim.

Jednostki realizujące: Wydział Podatków i Windykacji (lider), Wydział Promocji i Turystyki (jako wykonujący nadzór nad Centrum Wsparcia Biznesu)

7) Promocja zespołu staromiejskiego jako atrakcyjnego miejsca prowadzenia biznesu

Prowadzenie kampanii, której celem jest wzmocnienie pozytywnego odbioru zespołu staromiejskiego jako przestrzeni otwartej, o niepowtarzalnym klimacie, sprzyjającym prowadzeniu biznesu.

Jednostki realizujące: Wydział Promocji i Turystyki (w tym jako wykonujący nadzór nad Centrum Wsparcia Biznesu), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

4. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwo to kluczowy wyznacznik przestrzeni atrakcyjnej dla wszystkich jej użytkowników. Bezpieczna przestrzeń zachęca przedsiębiorców do lokowania w niej swego kapitału i tworzenia miejsc pracy, a mieszkańców - do spędzania w niej wolnego czasu, robienia zakupów czy odpoczynku. Poniższe zadania mają na celu stałe podnoszenie standardów bezpieczeństwa toruńskiego zespołu staromiejskiego oraz współpracę w tym zakresie z przedsiębiorcami i mieszkańcami.

1) Patrole Policji i Straży Miejskiej

Patrole, skierowane na obszar zespołu staromiejskiego, mają na celu zapobieganie zdarzeniom o charakterze kryminalnym oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Każdego roku od 1 marca do 31 grudnia patrole realizowane będą na obszarze staromiejskim, w tym w szczególności od piątku do niedzieli, w godzinach 14.00-6.00. W 2021r. zaplanowano sfinansowanie z budżetu miasta 875 dodatkowych służb patrolowych Policji, w szczególności, w godzinach popołudniowych i nocnych. Zadanie realizowane we współpracy z Komendą Miejską Policji w Toruniu.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (w tym jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

2) Intensyfikacja wykorzystania systemu monitoringu miejskiego

Monitoring miejski, poprzez obserwację wielu miejsc jednocześnie, bez względu na warunki atmosferyczne i porę dnia, efektywnie wspomaga pracę Policji i Straży Miejskiej. Wprowadzone dodatkowo praktyki studenckie na stanowisku monitoringu obsługiwanym przez Straż Miejską pozwalają na jeszcze lepsze wykorzystanie tego systemu. Na 2021r. zaplanowano kolejny etap wymiany kamer analogowych na IP. Zadanie realizowane we współpracy z Komendą Miejską Policji w Toruniu.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (w tym jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

3) Współpraca z mieszkańcami i przedsiębiorcami w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa

W 2017 r. została podpisana deklaracja współpracy w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów na terenie zespołu staromiejskiego pomiędzy:

- a) Gminą Miasta Toruń, reprezentowaną przez Prezydenta Miasta Torunia, Michała Zaleskiego;
- b) Komendą Miejską Policji w Toruniu, reprezentowaną przez Komendanta Miejskiego Policji, Inspektora Macieja Lewandowskiego;
- c) restauratorami i właścicielami klubów nocnych, położonych na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu.

Według stanu na koniec 2020r. deklaracja była podpisana przez przedstawicieli 30 klubów i restauracji oraz punktów handlowych.

Na podstawie deklaracji wzmocniona została komunikacja pomiędzy służbami bezpieczeństwa a pracownikami klubów nocnych i restauracji, którzy są świadkami niebezpiecznych sytuacji oraz zorganizowane zostały szkolenia dla personelu lokali i właścicieli. Bezpośrednie spotkania z sygnatariuszami porozumienia w zakresie współpracy na rzecz bezpieczeństwa na obszarze zespołu staromiejskiego zostały tymczasowo zawieszane, z uwagi na stan pandemii. W 2021r. będzie kontynuowana współpraca w zakresie postanowień deklaracji oraz cykliczne spotkania sygnatariuszy z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej, po wznowieniu działalności klubów nocnych.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (w tym jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu; lider zadania), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

5. Włączanie mieszkańców zespołu staromiejskiego w życie kulturalne

Zespół staromiejski jest naturalną lokalizacją dla wielu wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, organizowanych przez miejskie jednostki oraz inne podmioty. Wydarzenia przyciągają na starówkę mieszkańców innych osiedli oraz turystów, którzy odwiedzają staromiejskie restauracje, cukiernie czy sklepy. Istotne jednak jest także dostrzeżenie potrzeby włączania mieszkańców zespołu staromiejskiego w życie kulturalne poprzez tworzenie różnorodnej i ogólnodostępnej oferty kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców przy organizowaniu wydarzeń.

Podjęmowane działania uwzględniają elastyczne dostosowywanie się do stale zmieniających się uwarunkowań i w przypadku wystąpienia takiej konieczności, organizacji wydarzeń w formie alternatywnej, np. zdalnej

1) Tworzenie różnorodnej i ogólnodostępnej oferty kulturalnej, skierowanej do użytkowników zespołu staromiejskiego

Bogata oferta ogólnodostępnych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie zespołu staromiejskiego powinna, zgodnie z wnioskami użytkowników tej przestrzeni, być zróżnicowana, uwzględniając różne grupy odbiorców (w tym: młodzież, dzieci, seniorzy). Szczególnie pożądane są zadania o charakterze animującym, włączającym mieszkańców, oraz przedsiębiorców we współtworzenie wydarzeń. W roku 2021, ze względu na ograniczenia w życiu publicznym na skutek Covid 19, przewiduje się prowadzenie działań kulturalnych na mniejszą skalę, niż w latach poprzednich.

Jednostki realizujące: Wydział Kultury (w tym jako wykonujący nadzór nad Toruńską Agendą Kulturalną)

2) Koordynacja wydarzeń plenerowych odbywających się na terenie zespołu staromiejskiego

Podjęte przed kilku laty działania w celu uatrakcyjnienia przestrzeni zespołu staromiejskiego i ciągłego zwiększania liczby wydarzeń kulturalnych doprowadziły do dynamicznego wzrostu liczby wydarzeń oraz związanej z tym uciążliwości dla mieszkańców. Konieczna jest koordynacja wydarzeń odbywających się w szczególności na terenie Rynku Staromiejskiego oraz rozważenie ich relokacji. W ramach realizacji zadania przewiduje się stopniowe zmniejszanie liczby wydarzeń plenerowych o natężonym hałasie, organizowanych na Rynku Staromiejskim oraz przenoszenie ich w inne miejsca, dotychczas rzadziej wykorzystywane na cele organizacji wydarzeń, jak Bulwar Filadelfijski, teren CKK Jordanki oraz Błonia Nadwiślańskie. W celu zwiększenia efektywności koordynacji wydarzeń i zgromadzeń publicznych, Biuro Toruńskiego Centrum Miasta współtworzy z Wydziałem Ochrony Ludności interaktywny kalendarz, w którym dostępne są informacje o dostępności terenu.

Jednocześnie podejmowane będą dalsze działania w celu upowszechniania wśród mieszkańców i turystów informacji o wydarzeniach kulturalnych poprzez serwisy internetowe i aplikacje mobilne.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Kultury (w tym jako wykonujący nadzór nad Toruńską Agendą Kulturalną), Wydział Promocji i Turystyki (w tym jako wykonujący nadzór nad Ośrodkiem Informacji Turystycznej), Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji

3) Sztuka w przestrzeni zespołu staromiejskiego

W ramach zadania, we współpracy z Centrum Sztuki Współczesnej oraz Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu w nieczynnych witrynach, w porozumieniu z właścicielami budynków i lokali będą umieszczane reprodukcje dzieł sztuki, w tym zdjęcia dawnego Torunia i inne informacje historyczne. Celem działania jest uatrakcyjnienie czasowo nieczynnych punktów handlowych i usługowych położonych przy atrakcjach turystycznych (ławka Chopina) oraz wzdłuż najczęściej uczęszczanych traktach pieszych zespołu staromiejskiego, a także upowszechnianie sztuki współczesnej poprzez realizację idei galerii ulicznej. Według stanu na koniec 2020 r. wydruki znajdują się w następujących lokalizacjach:

- a) witryna sklepu Żabka na ul. Szerokiej oraz ul. Mostowej,
- b) witryna kamienicy przy ul. Mostowej 14,
- c) witryny czasowo nieczynnych punktów handlowych w PDT, ul. Rynek Staromiejski 36/38,
- d) witryna lokalu przy ul. Rynek Staromiejski 32/33 (na czas remontu).

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

6. Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023

Rewitalizacja to kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego za pomocą zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej w przestrzeni i gospodarce. Działania te prowadzone są na podstawie gminnego programu i wykazują terytorialne skoncentrowanie. W perspektywie finansowej lat 2014 - 2020 niezwykle istotny jest kontekst społeczny działań rewitalizacyjnych. Projekty infrastrukturalne mogą być realizowane wyłącznie w ramach szerszej koncepcji, uzupełniająco do działań społecznych.

Realizacja z wykorzystaniem środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W Gminnym Programie Rewitalizacji pn. *Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023* (GPR) zdefiniowano dwa cele rewitalizacji, skoncentrowane na zniwelowaniu problemów i towarzyszących im negatywnych zjawisk:

- a) „Aktywna integracja i włączenie społeczne osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”, który obejmuje swoją interwencją wyłącznie sferę społeczną.
- b) „Podniesienie standardu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji”, który obejmuje sferę społeczną i infrastrukturalną.

Stare Miasto stanowi jeden z podobszarów obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie miasta Torunia, na którym zrealizowane zostaną następujące projekty:

- 1) **Realizacja 5 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją zasobu mieszkaniowego** (ul. Piastowska 5/Jagiellończyka 2, ul. Szeroka 26-28/Szczytna 2-4, ul. Szczytna 10-12, ul. Szewska 10, ul. Prosta 3/3a)

W GPR wydzielona została pula środków na remonty i modernizację zasobu mieszkaniowego zespołu staromiejskiego, zarządzanego zarówno przez Gminę Miasta Toruń/Zakład Gospodarki Mieszkaniowej jak i prywatne wspólnoty mieszkaniowe. GPR umożliwi pozyskanie na ten cel dofinansowania w ramach poddziałania 6.4.1. RPO WKP z zastrzeżeniem, że przedmiotowe remonty i modernizacje dotyczyć będą wyłącznie części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, przyczyniając się do likwidacji istotnych problemów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji. Na podobszarze rewitalizacji Stare Miasto w ramach GPR przeznaczono do modernizacji łącznie 5 kamienic.

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (jako wykonujący nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej), Wydział Inwestycji i Remontów

- 2) **Realizacja 4 projektów infrastrukturalnych związanych z remontami i modernizacją w budynkach pełniących funkcje użyteczności publicznej** (ul. Katarzyny 9, ul. Warszawska 1, ul. Kopernika 22, ul. Mostowa 6).

W ramach GPR zostaną zrealizowane następujące projekty infrastrukturalne:

- a) Toruń dla Starówki, Starówka dla Torunia. Rewitalizacja X Liceum Ogólnokształcącego im. prof. Stefana Banacha w Toruniu odpowiedzią na potrzeby nowoczesnej przestrzeni społecznej;
- b) Utworzenie Centrum multimedialno-edukacyjnego – Starówka dla Ciebie, Ty dla Starówki na terenie IV Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Toruniu;
- c) Adaptacja budynku przy ul. Kopernika 22 wraz z podwórzem na cele społeczne;
- d) Adaptacja wybranych pomieszczeń kamienicy przy ul. Mostowej 6 na cele społeczne.

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), Wydział Inwestycji i Remontów, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

3) Realizacja 10 projektów społecznych dla obszaru staromiejskiego realizowanych w lokalizacjach objętych modernizacją oraz 16 projektów społecznych wspólnych dla całego obszaru rewitalizacji.

W ramach GPR zostanie zrealizowanych następujących 10 projektów społecznych dedykowanych dla obszaru staromiejskiego:

- a) Klub Aktywizacji Społecznej „Kamienica Inicjatyw”;
- b) Toruń dla Starówki, Starówka dla Torunia. Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców w nowo powstałej nowoczesnej przestrzeni społecznej;
- c) Centrum multimedialno-edukacyjne – Starówka dla Ciebie, Ty dla Starówki. Kompleksowy program aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- d) Rozwój Kamienicy Inicjatyw w obszarze aktywnej integracji o charakterze środowiskowym;
- e) NOE – usamodzielnianie młodzieży;
- f) NOE – nowe życie samotnych rodziców;
- g) NOE – klub dla dzieci;
- h) NOE – liderzy młodzieżowi;
- i) Dotknąć Teatru;
- j) Strefa Kreatywnego Czasu – miejsce spotkań i działań.

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji

7. Gospodarka lokalami mieszkaniowymi i użytkowymi

Realizacja pakietu zadań związanych z gospodarką mieszkaniową oraz lokalami użytkowymi na terenie zespołu staromiejskiego pozytywnie wpływa na ożywienie na rynku staromiejskich nieruchomości.

1) System zamiany lokali mieszkalnych

Działanie stwarza użytkownikom mieszkań z zasobu Gminy nowe możliwości zamieszkania na starówce. Zadanie jest realizowane w sposób systemowy - obejmuje zarówno realizację wniosków o zamianę lokali, jak i aktywne zachęcanie najemców do przeprowadzenia się na teren zespołu staromiejskiego.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Nieruchomościami (w tym jako wykonujący nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej)

2) Rozwój i promocja bazy lokali użytkowych, przeznaczonych na wynajem

Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu pośredniczy w wymianie informacji o lokalach użytkowych do wynajęcia, pomiędzy ich właścicielami lub zarządcami a potencjalnymi najemcami. Celem tego działania jest usprawnienie przepływu informacji, co zapewnia szybsze wynajęcie obiektu lub lokalu w obrębie zespołu staromiejskiego. Działanie jest prowadzone w uzgodnieniu z właścicielami i zarządcami nieruchomości prywatnych. Baza danych lokali użytkowych do wynajęcia jest dostępna na stronie internetowej www.torun.direct oraz dystrybuowana podczas spotkań, w ramach oferty miejskiej.

Jednostka realizująca: Wydział Promocji i Turystyki (jak wykonujący nadzór nad Centrum Wsparcia Biznesu)

8. Kontrola stanu technicznego i estetyki budynków oraz przestrzeni zespołu staromiejskiego

Właściciele budynków oraz sezonowych ogródków gastronomicznych i stoisk handlowych w przestrzeni zespołu staromiejskiego są zobowiązani do zapewnienia właściwego stanu technicznego i estetycznego swoich obiektów oraz do zachowania przepisów bezpieczeństwa przeciwpożarowego. W sytuacji, w której stan kamienic zagraża bezpieczeństwu lub naruszone są wytyczne estetyki przestrzeni, Gmina będzie korzystała z przysługujących jej uprawnień do wyegzekwowania usunięcia przyczyn zaniedbania.

1) Lustracje przestrzeni zespołu staromiejskiego

Działania mające na celu bieżący nadzór nad stanem technicznym nawierzchni, elementów małej architektury, szyldów, nośników reklamowych oraz czystości przestrzeni. Z lustracji, przeprowadzanych raz w miesiącu, sporządzany jest protokół zawierający wykaz stwierdzonych nieprawidłowości, przyporządkowany zgodnie z kompetencjami do danej jednostki miejskiej.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg w Toruniu), Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu), Biuro Ogrodnika Miejskiego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami (jako wykonujący nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej)

2) Egzekwowanie wytycznych obowiązujących na drogach pozbawionych kategorii dróg gminnych i wyłączonych z użytkowania na terenie zespołu staromiejskiego

Od 1 stycznia 2017 r. weszły życie przepisy wyłączające ulice: Różaną, Rynek Staromiejski, Szeroką i Królowej Jadwigi z dróg publicznych i włączenie ich do dróg wewnętrznych (uchwała nr 391/2016 RMT z dnia 8 września 2016 r. z późn. zmianami). Ta strefa ścisłej ochrony została od 1 stycznia 2018 r. rozszerzona o ul. Chełmińską (od skrzyżowania z ul. Franciszkańską do skrzyżowania z ul. Rynek Staromiejski), Rynek Nowomiejski (wydzielona krawężnikiem środkowa część ul. Rynek Nowomiejski – płyta Rynku Nowomiejskiego, bez okalającej ją jezdni i chodników), ul. Wielkie Garbary (od skrzyżowania z ul. Ślusarską do skrzyżowania z ul. Królowej Jadwigi), ul. Żeglarska (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Rynek Staromiejski), od 1 stycznia 2020 r. – o ul. Panny Marii; ul. Ducha Św. (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Różaną), ul. Kopernika (od skrzyżowania z ul. Ducha Św. do skrzyżowania z ul. Żeglarską), ul. Łazienna (od skrzyżowania z ul. Kopernika do skrzyżowania z ul. Szeroką), a od 1 stycznia 2021 r. – również o ul. Szewską, Szczytna i Most Pauliński.

Szczegółowe wytyczne mające na celu wyegzekwowanie zasad udostępniania terenu dróg wewnętrznych na organizację wydarzeń plenerowych oraz ogródków gastronomicznych, reklam i stoisk handlowych określają zarządzenia Prezydenta Miasta Torunia:

- a) nr 189 z 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia zasad organizowania stoisk handlowych z pamiątkami na drogach wewnętrznych zespołu staromiejskiego w Toruniu;
- b) nr 190 z 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia zasad umieszczania szyldów, reklam, wolnostojących nośników reklamowych na drogach wewnętrznych zespołu staromiejskiego w Toruniu, wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 219z 7 października 2020 r.;

- c) nr 191 z 26 czerwca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad organizowania sezonowych ogródków gastronomicznych, wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 220 z 7 października 2020 r.;
- d) nr 296 z 11 września 2019 r. w sprawie określenia zasad udostępniania dróg wewnętrznych na organizację wydarzeń plenerowych, wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 221 z 7 października 2020 r.;
- e) nr 402 z dnia 14.12.2016 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad organizowania stoisk handlowych z kwiatami, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 418 z 28 grudnia 2016 r.

W 2021r. będą kontynuowane kontrole powyższych wytycznych, minimum 3 razy w tygodniu, w tym również w soboty (dot. BTCM).

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

3) Przegląd infrastruktury drogowej zespołu staromiejskiego

Kontrolerzy MZD ze Strefy Płatnego Parkowania w 2021r. przeprowadzać będą raz w tygodniu przegląd dróg pod kątem infrastruktury drogowej. Uwagi z kontroli przekazywane będą pracownikom MZD zgodnie z kompetencjami.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg)

4) Kontrola stanu technicznego oraz estetyki budynków

Działania podejmowane od 2014 r. na podstawie przepisów ustawy Prawo budowlane, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Kodeksu cywilnego oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zadanie realizowane we współpracy z Powiatowym Inspektorat Nadzoru Budowlanego Powiatu Grodzkiego dla miasta Torunia.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

5) Kontrola i prewencja bezpieczeństwa przeciwpożarowego

Podniesienie bezpieczeństwa przeciwpożarowego jest szczególnie ważne w zwartej zabudowie starówki. Dlatego funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i dzielnicowi Straży Miejskiej prowadzą wspólne przeglądy posesji. Kontrole odbywają się systematycznie, w tym każdorazowo przed rozpoczęciem sezonu grzewczego (m.in. ze względu na duży odsetek mieszkań opalanych węglem). Zadanie realizowane we współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

9. Poprawa stanu technicznego i estetyki zabudowy oraz jakości przestrzeni miejskiej

Zadania zaproponowane poniżej mają na celu poprawę jakości przestrzeni publicznej zespołu staromiejskiego poprzez: stworzenie reguł i wytycznych dla stałych elementów plastycznych, w szczególności dotyczących szyldów, reklam i ich ekspozycji, poprawę jakości przestrzeni publicznej poprzez określenie charakteru i rodzaju lokalizowanych tu usług, prace konserwatorskie i remontowe w tkance zabytkowej, modernizację obiektów turystycznych, kulturalnych oraz użyteczności publicznej, program podnoszenia standardów estetycznych i funkcjonalnych podwórek kamienic, ograniczenie źródeł niskiej emisji, zagospodarowanie nowych terenów zieleni i miejsc rekreacji, podnoszenie jakości przestrzeni publicznej poprzez poprawę jakości nośników reklamowych i informacyjnych w przestrzeni zespołu staromiejskiego, budowę podziemnych pojemników na odpady, funkcjonowanie wybiegów dla psów, zwiększenie liczby ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt, przystosowanych do potrzeb osób z dysfunkcjami ruchu.

1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu staromiejskiego wraz z otoczeniem

Plan miejscowy dla zespołu staromiejskiego w Toruniu ustala, na podstawie Studium uwarunkowań konserwatorskich, ramy ochrony najwyższych zachowanych wartości kulturowych, krajobrazowych i historycznego układu urbanistycznego zespołu staromiejskiego z pasem otuliny, a także zachowanie tych wartości, które decydują o klimacie i atrakcyjności miasta.

Plan stwarza warunki do rozwoju atrakcyjnej przestrzeni miejskiej o charakterze mieszkaniowo-usługowym, z uwzględnieniem przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej, administracji, kultury i nauki przy jednoczesnej maksymalnej ochronie przed zabudową terenów zieleni urządzonej oraz kształtowaniu ciągłości przestrzennej terenów zieleni wokół zespołu staromiejskiego.

Plan ustala zasady zagospodarowania publicznych terenów zieleni, skwerów, parków i zieleńców, wskazuje miejsca i określa sposoby zagospodarowania terenów wypoczynku, rekreacji, z uwzględnieniem placów zabaw dla dzieci. Plan rozstrzyga także kwestie estetyki przestrzeni publicznych (dróg, ulic, placów skwerów), w tym m.in. określa zasady umieszczania reklam, nośników informacyjnych, elementów małej architektury i ogródków gastronomicznych.

Jednostki realizujące: Wydział Architektury i Budownictwa (jako wykonujący nadzór nad Miejską Pracownią Urbanistyczną; lider zadania), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

2) Przygotowanie i wdrożenie uchwały reklamowej Torunia (KOREKTOR)

Przygotowanie uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. Wypracowanie wspólnej wersji Kodeksu Reklamowego Torunia pod nazwą

KOREKTOR ma na celu stworzenie przestrzeni zrównoważonej pod względem estetycznym oraz przyjaznej, zarówno mieszkańcom dla mieszkańców, jak i turystów.

Jednostki realizujące: Wydział Architektury i Budownictwa (jako wykonujący nadzór nad Miejską Pracownią Urbanistyczną; lider zadania), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, Wydział Podatków i Windykacji

3) Nowe miejsca rekreacyjne w związku z przebudową mostu drogowego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego

Zgodnie z ogłoszonym 27 grudnia 2019 r. przetargiem na rozbudowę mostu drogowego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przez Wisłę w Toruniu, zakres prac remontowych obejmuje nie tylko prace konstrukcyjne czy przebudowę nawierzchni. Dzięki poszerzeniu tzw. półek, na których znajdują się ciągi piesze i rowerowe- do 4,2 m – możliwy będzie ruch pieszych i rowerzystów na przeprawie. Ponadto wykonanie nowej infrastruktury takiej jak: oświetlenie, iluminacja, punkty widokowe, zejścia na Bulwar Filadelfijski i Kępę Bazarową wraz z windami dla rowerzystów i osób o ograniczonej możliwości poruszania się, stworzy nowe miejsca do rekreacji na samym obiekcie, a także zwiększy dostępność dla pieszych i rowerzystów Kępy Bazarowej i Zamku Dybowskiego wraz z istniejącymi tam atrakcjami.

Umowa z wykonawcą robót została podpisana 24 marca 2020 r. Wartość umowy to ponad 122,8 mln zł. Umowny termin zakończenia prac przewidziano na koniec listopada 2021 r. Na realizację inwestycji Toruń pozyskał subwencję z rezerwy ogólnej Ministerstwa Infrastruktury w wysokości prawie 45,8 mln zł.

Jednostka realizująca: Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg)

4) Zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego pod kątem rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego generowanego przez rzekę

Zagospodarowanie terenu Bulwaru zgodnie z projektem opracowanym w konkursie architektonicznym przez firmę Riegler Riewe Architekci na podstawie wyników konsultacji społecznych przeprowadzonych w 2011 r. W ramach zadania powstaną pawilony wraz z wyposażeniem, przeznaczone m.in. na: punkt informacji turystycznej, gastronomię, toalety, wypożyczalnię sprzętu rekreacyjnego. Ponadto zbudowane zostaną dodatkowe zejścia i pomosty na łódki. Celem projektu jest utworzenie infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, przystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, przeznaczonej na potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego. Całkowita wartość projektu : 7.720 tys. zł, dofinansowanie w ramach RPO WK-P: 5.330 tys. zł

Jednostki realizujące: Wydział Inwestycji i Remontów (lider), Wydział Promocji i Turystyki

5) (Nie)pełnosprawny na starówce

Opracowanie programu poprawy dostępności zespołu staromiejskiego dla osób z niepełnosprawnościami, wraz z konsultacjami społecznymi. Program obejmować będzie inwentaryzację m.in. barier architektonicznych koniecznych do likwidacji (np. wysokich krawężników, schodów), montaż poręczy ułatwiających poruszanie się osobom starszym oraz z dysfunkcjami ruchu, a także wprowadzenie udogodnień m.in. dla osób z dysfunkcją wzroku i słuchu. Realizacja programu w kolejnych latach ma na celu przystosowanie zespołu staromiejskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych, aby mogli korzystać ze starówki w sposób możliwie jak najbliższy osobom pełnosprawnym.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg), Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

6) Przygotowanie zakresu zadań do projektu Toruńska Starówka III (2021 – 2027)

Kontynuacja projektów:

Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II, poprzez zaplanowanie zakresu oraz pozyskanie środków zewnętrznych.

Jednostki realizujące: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

7) Projekt Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II

W 2017 r. Gmina Miasta Toruń uzyskała dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu Toruńska Starówka - etap II w ramach POIiŚ.

Wartość projektu *Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II* to 71.351.889,73 zł. Wartość przyznanego dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego to 54.328.721 zł (dofinansowanie na poziomie 85%).

Projekt obejmuje 8 partnerów oraz Gminę Miasta Toruń jako partnera wiodącego i 13 wybranych obiektów. Ze względu na szeroki zakres prac konserwatorsko – remontowych oraz dla osiągnięcia wspólnego celu, jakim jest ochrona dziedzictwa kulturowego Zespołu Staromiejskiego w Toruniu, przedsięwzięcie jest realizowane w formule partnerstwa.

Rzeczowy zakres projektu obejmuje następujące zadania, które będą realizowane do 2021 r.:

- a) prace konserwatorskie dachów i elewacji kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i bł. ks. Stefana W. Frelichowskiego w Toruniu - etap II,
- b) konserwacja zabytkowych elementów wnętrza i wyposażenia oraz prace remontowe otoczenia kościoła pw. św. Jakuba,
- c) przebudowa i remont konserwatorski budynku Pałacu Dąbskich na cele kulturalne,

d) rewitalizacja i modernizacja budynku dawnego zboru ewangelickiego na Rynku Nowomiejskim w Toruniu poprzez działania remontowe i konserwatorskie,

e) zarządzanie i promocja projektu.

Realizacja z wykorzystaniem środków zewnętrznych. Tytuł projektu: Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II; Program Operacyjny: Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020; Oś Priorytetowa VIII „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury”; Działanie 8.1 „Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury”; Koszt całkowity: 71.351.889,73 zł; Kwota dofinansowania: 54.328.721 zł; Źródła finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Budżet Państwa; Termin realizacji: 2015-2022

Jednostka realizująca: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

8) Prace konserwatorskie i remontowe.

Zadanie obejmuje:

a) dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane udzielane właścicielom zabytków wpisanych do rejestru lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków zgodnie z zasadami określonymi uchwałą nr 952/18 Rady Miasta Torunia z późn. zm.;

b) prace konserwatorskie i remontowe prowadzone w obiektach stanowiących własność miasta (na 2021 r. zaplanowano: doraźne naprawy uszkodzonych fragmentów murów miejskich i usuwanie graffiti, badania architektoniczne i archeologiczne, nadzory, konsultacje oraz wykonanie dokumentacji naukowej dla potrzeb konserwatorskich i decyzji administracyjnych dla bloku "B" w zespole staromiejskim, w obrębie ulic: Rynek Staromiejski, Duchy Świętego, Kopernika i Żeglarskiej)

c) uzgadnianie zakresu i programu prac konserwatorskich lub remontowych w obiektach zabytkowych prowadzonych przez instytucje, firmy i osoby prywatne na obszarze zespołu staromiejskiego.

Jednostka realizująca: Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

9) Modernizacja obiektów turystycznych, kulturalnych oraz użyteczności publicznej

Sukcesywnie remontowane są budynki należące do Gminy Miasta Toruń

W 2021 r., poza projektami realizowanymi w ramach Programu Rewitalizacji Torunia (Dział 6) przewidziano:

a) Adaptacja budynku i pomieszczeń Szkoły Podstawowej nr 1, ul. Wielkie Garbary 9 – kontynuacja; Do realizacji w 2021 r. przewidziano remont sali gimnastycznej wraz z wyposażeniem i wentylacją;

b) Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację i wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej (X Liceum Ogólnokształcące, pl. św. Katarzyny – kontynuacja,);

c) Usuwanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej

Kontynuacja działań miasta w celu poprawy dostępności obiektów użyteczności publicznej. W latach 2021-2022 planowany jest montaż wind w Młodzieżowym Domu Kultury przy ul. Przedzamcze, Domu Muz przy ul. Okólnej, budynku Urzędu Miasta Torunia przy ul. Wały Gen. Sikorskiego 25, przygotowanie dokumentacji dla kolejnych lokalizacji.

d) Nowa odsłona Teatru Baj Pomorski

Zakres rzeczowy projektu przewiduje: przebudowę zaplecza dużej sceny na cele kulturalne, przebudowę kasy oraz prace remontowe (m.in. remont fasady Baja) i doposażenie (m.in. mobilna widownia drewniana, amfiteatralna, ekrany multimedialne, wyposażenie pracowni plastycznej i konstruktorskiej, zakup programu do obsługi widowni i rozbudowa obecnego systemu sprzedaży biletów online). Projekt realizowany przez Baj Pomorski z dofinansowaniem z RPO WK-P, Koszt projektu ogółem 1.753. tys. zł, środki z UE: 1.217 tys. zł.

e) Nowoczesny Dwór Artusa

Zakres rzeczowy zadania przewiduje: renowację elewacji frontowej budynku Dworu, remont pokrycia pinakli (dwóch szpic 6 metrowych zamieszczonych na dachu budynku), montaż klimatyzacji w południowej części budynku, odnowienie ściennych okładzin w holu budynku, renowację zabytkowych drzwi i okien, modernizację infrastruktury sieciowej, remont instalacji elektrycznej, wymianę systemu kontroli przeciwpożarowej, modernizację galerii, saloniku i wyposażenie Sali Wielkiej oraz dostrojenie zakupionego sprzętu i testy akustyczne sali koncertowe. Projekt realizowany przez CK Dwór Artusa z dofinansowaniem z RPO WK-P. Koszt projektu ogółem 3.166 tys. zł, środki z UE: 2.188 tys. zł.

Jednostki realizujące: Wydział Inwestycji i Remontów (a-c), Wydział Kultury (jako wykonujący nadzór nad instytucjami kultury realizującymi zadania wskazane w punktach d i e), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

10) Program „Moje Podwórko”

Zagospodarowane na cele rekreacyjne oraz pełne zieleni wewnętrzne dziedzińce kamienic mają ogromne znaczenie dla poprawy warunków życia mieszkańców zwartej staromiejskiej zabudowy. Program „Moje Podwórko” stwarza możliwość współfinansowania z budżetu miejskiego nakładów wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych na terenie zespołu staromiejskiego, a także zabytkowego Bydgoskiego Przedmieścia i Podgórze, na zagospodarowanie podwórek na cele rekreacyjno-wypoczynkowe sąsiadujących z nimi terenów gminnych. Rozwiązanie to zachęci mieszkańców starówki do podnoszenia standardów estetycznych i funkcjonalnych użytkowanych przez nich podwórek.

W 2021r. przewidziano na realizację tego zadania 150.000 zł

Jednostki realizujące: Biuro Rewitalizacji (lider), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

11) Ograniczenie źródeł niskiej emisji

W 2018 roku uchwalona została Uchwała Rady Miasta Torunia nr 814/18 z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie określenia dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie powietrza, realizowanych na terenie Gminy Miasta Toruń. Zgodnie z uchwałą teren Starego Miasta potraktowany został jako uprzywilejowany i można uzyskać dotację na likwidację kotłów i pieców węglowych w wysokości do 70% w przypadku podłączenia do sieci ciepłowniczej. Z dotacji korzystają na bieżąco osoby fizyczne i prawne zmieniające ogrzewanie na starówce.

Jednostki realizujące: Wydział Środowiska i Ekologii

12) Program małej retencji

Na skutek zmian klimatu coraz częściej obserwujemy długotrwałe okresy utrzymywania się wysokiej temperatury, co jest szczególnie niekorzystne na obszarach miejskich. Powoduje to konieczność podlewania zieleni uzdatnioną wodą z wodociągów miejskich, a więc generowanie dodatkowych wydatków dla mieszkańców, ale jest przede wszystkim marnowaniem ograniczonych zasobów wód podziemnych. Na podstawie zasad określonych w uchwale nr 401/2020 Rady Miasta Torunia, przyjętej 18 czerwca 2020 r., udzielane będą dotacje celowe na zadania podejmowane przez mieszkańców w celu ochrony zasobów wodnych poprzez gromadzenie i wykorzystanie wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania. W budżecie na 2021 r. przewidziano na ten cel 600.000 zł

Jednostki realizujące: Wydział Środowiska i Ekologii

13) Zielona Starówka

Zieleń w silnie zurbanizowanej przestrzeni zespołu staromiejskiego, obok względów estetycznych, pełni szereg istotnych funkcji, z których najważniejsze znaczenie mają rekreacyjno-wypoczynkowa i klimatyczno-ochronna (tłumienie hałasu, wprowadzanie cienia w miejscach odsłoniętych, filtrowanie powietrza zanieczyszczonego dymem i spalinami). Stąd istotne jest podniesienie jakości i estetyki istniejących miejsc rekreacji i wypoczynku, a także stworzenie nowych. Mając na uwadze społeczne oczekiwania, przygotowana została koncepcja zagospodarowania terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w zespole staromiejskim i jego otulinie, w oparciu o przeprowadzoną w 2013 r. inwentaryzację terenów zieleni oraz konsultacje społeczne.

W 2020 r. zakończono realizację projektu Zielona brama gotyckiej starówki, w ramach którego zagospodarowano i odnowiono teren zieleni w otoczeniu Muzeum Etnograficznego oraz zagospodarowano zielenią parkową Jordanek (zadanie realizowane ze środków POiŚ).

W 2020 r. w ramach zespołu ds. realizacji Programu powstał zespół Zielona Starówka, którego celem jest zaplanowanie i realizacja kolejnych etapów zwiększenia ilości zieleni na obszarze zespołu staromiejskiego.

Na 2021r. zaplanowano realizację następujących zadań:

- a) zagospodarowanie zielenią terenów w sąsiedztwie budynku UMT przy ul. Wały Gen. Sikorskiego 12 i Placu Podominikańskiego zgodnie z opracowaną koncepcją ogrodu deszczowego;
- b) uzupełnienie ubytków po drzewach wysokimi rabatami z krzewami na ul. Fosa Staromiejska (przy Collegium Maius);
- c) nasadzenie 14 drzew w miejsce usuniętych topól przy ul. Fosa Staromiejska (przy Sądzie Rejonowym);
- d) ukwiecenie starówki (10 wież kwiatowych, zestawy z 30 donic, obsadzenia kwietników jednorocznych, wiosenne rabaty bylinowe z roślin cebulowych);
- e) zabiegi pielęgnacyjne drzew na Rynku Staromiejskim;
- f) kontynuacja zachęt skierowanych do właścicieli punktów handlowych i usługowych oraz nakazów utrzymania zieleni w sezonowych ogródkach gastronomicznych;
- g) wybór lokalizacji dla woonefu na terenie zespołu staromiejskiego;
- h) sezonowe parklety w dotychczasowych lokalizacjach (Rynek Staromiejski, Rynek Nowomiejski, ul. Mostowa, ul. Kopernika, ul. ul. Panny Marii, ul. Łazienna, Rynek Nowomiejski) oraz postawienie nowego parkletu (ul. Podmurna) wraz z poręczami ułatwiającymi osobom starszym korzystanie z miejsc siedzących;
- i) utrzymanie ławek interaktywnych (na skwerze przy Muzeum Etnograficznym, Rynku Nowomiejskim oraz ławki upamiętniającej Fryderyka Chopina, grającej jego utwory na ul. Mostowej 14);
- j) prace koncepcyjne i projektowe: zazielenienie ul. Różanej (pnącza kwitnące w donicach); drzewa w donicach wzdłuż ul. Szerokiej i Królowej Jadwigi, przy skrzyżowaniach; uzupełnienie głogów na ul. Kopernika; dosadzenia drzew na ul. Mostowej, donice z pnączami na ul. Królowej Jadwigi; palma w donicy na skrzyżowaniu ul. szerokiej, Królowej Jadwigi i Wielkie Garbary; rozważenie koncepcyjne zazielenienia wybranych elewacji; rozważenie koncepcyjne możliwości zazielenienia Rynku Nowomiejskiego w zakresie wynikającym z konsultacji społecznych przeprowadzonych w 2020 r.).

Jednostki realizujące: Biuro Ogrodnika Miejskiego (lider w zakresie a-e), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie f-j)

14) Funkcjonowanie wybiegów dla psów

Zwarta zabudowa zespołu staromiejskiego ogranicza miejsca, gdzie mieszkańcy mogą wyprowadzać psy. Zgodnie z ich postulatami utworzono dla psów toaletę u zbiegu ulic św. Jakuba i Bulwaru Filadelfijskiego oraz wybiegi - przy ul. Wały gen. Sikorskiego 12, i na zieleńcu przy ul. Gregorkiewicza.

Na starówce i w jej otoczeniu zlokalizowanych jest kilkanaście pojemników na psie odchody wraz z dystrybutorem woreczków jednorazowych oraz tabliczkami informującymi o zasadach

wyprowadzania psów. Zadanie obejmuje także nadzór Straży Miejskiej nad wybiegiem oraz organizowanie szkoleń dla właścicieli psów, w odpowiedzi na oczekiwania mieszkańców.

Jednostki realizujące: Biuro Ogrodnika Miejskiego (lider), Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

15) Zwiększenie liczby ogólnodostępnych toalet z miejscami do przewijania niemowląt, przystosowanych dla osób niepełnosprawnych

Ogólnodostępne toalety (całoroczne i sezonowe) uwzględniane są w projektach zagospodarowania przestrzeni starówki, np. Bulwaru Filadelfijskiego. W ubiegłych latach oddano do użytku nowe i zmodernizowane toalety w saloniku prasowym na Alei Solidarności, na Przedzamczu oraz na Rynku Staromiejskim. Działaniem zwiększającym liczbę dostępnych toalet w sezonie turystycznym jest akcja pn. free toilet, polegający na udostępnianiu przez restauracje i kawiarnie toalet bezpłatnie turystom w zamian za obniżkę w opłacie za udostępnienie terenu dróg wewnętrznych w celu umieszczenia sezonowego ogródka gastronomicznego. W 2020r., toalety na powyższych zasadach były udostępnione w 17 lokalach. Działanie będzie kontynuowane w 2021r.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (utrzymanie toalet publicznych), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (zadanie: free toilet)

16) Budowa podziemnych pojemników na odpady

Jako alternatywa dla tradycyjnego systemu gromadzenia odpadów komunalnych, corocznie od 2014 r., w przestrzeni zespołu staromiejskiego powstają podziemne zestawy pojemników dostosowanych do segregacji odpadów. Wskazanie ich lokalizacji nastąpiło w drodze konsultacji społecznych. Zadanie realizuje gminna spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania. W 2021 r. będą realizowane działania związane z uzyskaniem niezbędnych pozwoleń w celu rozpoczęcia budowy kolejnego zestawu podziemnych pojemników na odpady komunalne na ul. Przedzamcze. Zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym realizacja tej inwestycji planowana jest na rok 2022.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania; lider zadania), Wydział Architektury i Budownictwa (uzgodnienia), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków (uzgodnienia)

17) Poprawa jakości nośników reklamowych i informacyjnych w przestrzeni zespołu staromiejskiego

Z uwagi na dużą liczbę nośników reklamowych w przestrzeni zespołu staromiejskiego, działania jednostek organizujących kampanie reklamowe w przestrzeni zespołu staromiejskiego będą uwzględniały następujące wnioski:

- a) w pierwszej kolejności wykorzystanie istniejących nośników, zanim zostaną postawione nowe,
- b) uzyskanie zgody BMKZ na postawienie nowego nośnika reklamowego,
- c) uzgodnienie dokładnej lokalizacji nośnika z zarządcą terenu,
- d) podwyższenie jakości nośników oraz zabezpieczenie środków stabilizujących nośnik.

Ponadto zostanie przeprowadzona analiza oznakowania turystycznego i jej uzupełnienie, w razie potrzeby (na wzór znaku umieszczonego w okolicach fontanny flisaka na Rynku Staromiejskim).

Jednostki realizujące: Wydział Kultury (jako wykonujący nadzór nad Toruńską Agendą Kulturalną; lider w zakresie nośników reklamowych i informacyjnych); Wydział Promocji i Turystyki (lider w zakresie oznakowania turystycznego), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

10. Zarządzanie przestrzenią i ruchem drogowym

Organizacja ruchu drogowego oraz zasady parkowania w obrębie zespołu staromiejskiego uwzględniają potrzeby różnych grup użytkowników: mieszkańców, przedsiębiorców, właścicieli posesji, turystów. W 2017r. na terenie zespołu staromiejskiego została wprowadzona strefa zamieszkania z priorytetem dla ruchu pieszych. Ważnym narzędziem porządkującym estetykę zespołu staromiejskiego oraz wzmacniającym ruch pieszych jest konsekwentne rozszerzanie strefy ulic staromiejskich pozbawionych kategorii dróg gminnych poprzez wyłączenie z użytkowania. Właściwym działaniem jest zatem wprowadzanie dalszych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych, a także konsekwentne egzekwowanie zasad wydawania i użytkowania zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju na obszarze zespołu staromiejskiego.

1) Docelowy plan kategoryzacji oraz sposobu użytkowania i zarządzania ulicami zespołu staromiejskiego

Ważnym narzędziem porządkującym estetykę zespołu staromiejskiego oraz wzmacniającym ruch pieszych jest konsekwentne rozszerzanie strefy ulic staromiejskich pozbawionych kategorii dróg gminnych poprzez wyłączenie z użytkowania. W 2021r. ta szczególna strefa ochrony została rozszerzona o ul. Szczytną, Szewską i Most Pauliński (pełen wykaz dróg wyłączonych z użytkowania znajduje się w punkcie 8.2. Strategiczne planowanie sposobu użytkowania przestrzeni zespołu staromiejskiego zostało uznane przez Zespół jako kluczowy element Programu.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Gospodarki Komunalnej

2) Polityka Parkingowa dla obszaru Toruńskiego Centrum Miasta

W 2020 r. zostało przygotowane i poddane konsultacjom społecznym opracowanie pn.: „Polityka Parkingowa dla Gminy Miasta Toruń na lata 2020 – 2025 z perspektywą do roku 2023 – zwane „Polityką Parkingową”. Główne założenie tej polityki to:

- a) podniesienie i usystematyzowanie wiedzy na temat potrzeb i oczekiwań użytkowników systemu transportowego, w tym także lokalizacji parkingów oraz stref płatnego parkowania,
- b) przeciwdziałanie skutkom rosnącego zatłoczenia komunikacyjnego oraz przepełnienia parkingów na terenie zespołu staromiejskiego i jego otuliny,
- c) poprawa bezpieczeństwa ruchu,
- d) zapewnienie warunków dla rozwoju komunikacji zbiorowej oraz zagwarantowanie transportowi publicznemu atrakcyjności ekonomicznej i użytkowej.

Realizację założeń Polityki Parkingowej przewiduje się w ciągu najbliższych 10 lat, a zmiany wprowadzane będą etapowo:

a) w pierwszym etapie, przewidywanym na lata 2021-2022, zaplanowano na obszarze zespołu staromiejskiego wprowadzenie Śródmiejskiej Strefy Płatnego Parkowania, a w jego otulinie oraz Strefy Płatnego Parkowania A i Strefy Płatnego Parkowania B. Jednakże nowe strefy obszarowo będą pokrywać się z obecnie funkcjonującą Strefą Płatnego Parkowania.

Wprowadzenie nowej organizacji stref przyniesie za sobą optymalizację opłaty za parkowanie oraz wprowadzenie pewnych ograniczeń dla ruchu pojazdów. Dodatkowo w Śródmiejskiej Strefie Płatnego parkowania, w ramach pierwszego etapu, zaplanowano wprowadzenie opłat za parkowanie także w sobotę.

Po wykonaniu pierwszego etapu zostaną przeprowadzone badania weryfikujące sytuację parkingową w mieście. Zostanie sprawdzone i przeanalizowane, jakie efekty udało się osiągnąć, czy i w jakim zakresie nastąpiła poprawa, które elementy należy dopracować, których założeń nie udało się osiągnąć, itp.

b) w drugim etapie realizacji Polityka Parkingowa proponuje w latach 2023-2025 wprowadzenie kolejnych stref płatnego parkowania: Strefy C oraz Strefy D na zasadach podobnych jak przy Strefie A i B. Natomiast w Śródmiejskiej Strefie Płatnego Parkowania –przewiduje się wydłużenie obowiązujących opłat za parkowanie do 7 dni. Rozwiązanie to ma skutecznie ograniczyć ruch pojazdów samochodowych na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu. Uchroni to również toruńską starówkę, wpisaną na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, przed degradacją a jej mieszkańcom ułatwi znalezienie wolnych miejsc postojowych.

Istotnym aspektem organizacji ruchu drogowego w przestrzeni zespołu staromiejskiego jest pozbawienie kategorii drogi gminnej poprzez wyłączenie z użytkowania jako drogi publicznej staromiejskich ulic najczęściej wykorzystywanych przez pieszych. W celu wyegzekwowania zasad udostępniania terenu dróg wewnętrznych konieczne będzie wprowadzenie barier architektonicznych, uniemożliwiających wjazd nieuprawnionych pojazdów..

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg; lider)

3) Kampanie informacyjne i promocyjne skierowane do kierowców i rowerzystów, dotyczące poruszania się w strefie zamieszkania

W związku z wprowadzeniem strefy zamieszkania na terenie zespołu staromiejskiego, mając na uwadze bezpieczeństwo wszystkich użytkowników dróg, dostrzegana jest potrzeba prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych dla kierowców i rowerzystów w zakresie poruszania się na terenie starówki.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg), Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

4) Wydawanie zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju

Zasady wydawania zezwoleń określa zaktualizowany Regulamin wydawania i użytkowania zezwoleń upoważniających do wjazdu i postoju w strefie zamieszkania oraz w strefie dróg wewnętrznych wyłączonych z ruchu pojazdów na obszarze zespołu staromiejskiego, będący załącznikiem do stałej organizacji ruchu dla zespołu staromiejskiego. Zezwolenia związane z wydarzeniami plenerowymi organizowanymi na terenie dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego wydawane są od 2020 r. w Biurze Toruńskiego Centrum Miasta w ramach procedury jednego okienka dla organizatorów wydarzeń.

Jednostka realizująca: Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg; lider), Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

5) Kontrola wjazdu i postoju pojazdów na terenie zespołu staromiejskiego

Uwzględniając wnioski użytkowników zespołu staromiejskiego, należy w kolejnych latach położyć nacisk na monitorowanie rzeczywistego czasu postoju pojazdów w stosunku do treści zezwoleń oraz kontrolę pojazdów wjeżdżających i parkujących bez odpowiednich zezwoleń. Uwzględniając liczne wnioski użytkowników zespołu staromiejskiego oraz niebezpieczne zdarzenia z udziałem pieszych i rowerzystów, należy zwiększyć częstotliwość i efektywność kontroli rowerzystów poruszających się na terenie zespołu staromiejskiego niezgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym w szczególności ul. Szeroką i na Rynku Staromiejskim.

Jednostka realizująca: Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

6) Efektywne egzekwowanie zakazu parkowania pojazdów przed najważniejszymi obiektami turystycznymi

Analiza wniosków użytkowników przestrzeni zespołu staromiejskiego ujawnia powtarzające się wskazania newralgicznych miejsc obszaru starówki, w których łamanie przez kierowców zasad parkowania jest szczególnie dotkliwe dla użytkowników zespołu staromiejskiego, a także dla estetyki i wizerunku całej starówki. Miejsca te powinny być w szczególny sposób chronione przez:

- a) wzmożone kontrole,
- b) fizyczne bariery (słupki parkingowe, stojaki rowerowe), uniemożliwiające parkowanie,
- c) parklety, stawiane przed obiektami turystycznymi w celu uniemożliwienia postoju i parkowania samochodów w miejscu niedozwolonym (przed Domem Kopernika na ul. Kopernika oraz przed siedzibą Fundacji Generał Elżbiety Zawackiej na ul. Podmurnej, obok pomnika).

Jednostki realizujące: Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu), Wydział Gospodarki Komunalnej (jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg; lider w zakresie punktu b); Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie punktu c)

7) Systematyczna analiza liczby miejsc do parkowania oraz stworzenie systemu zachęt do korzystania z parkingów podziemnych w otoczeniu starówki

Zgodnie z wnioskami użytkowników zespołu staromiejskiego należy stworzyć system zachęt do korzystania z parkingów podziemnych w otoczeniu starówki. Należy do nich m.in. preferencyjny abonament dla mieszkańców parkujących na parkingu na Pl. św. Katarzyny, wprowadzony w 2020 r. W latach 2019-2020r. w bezpośrednim sąsiedztwie starówki powstało ponad 400 miejsc parkingowych w następujących lokalizacjach:

- ul. Wały Gen. Sikorskiego (50 miejsc parkingowych w tym 3 dla osób niepełnosprawnych),
- ul. Grudziądzka 53 (36 miejsca parkingowe w tym 2 dla osób niepełnosprawnych),
- ul. Grudziądzka 62 (83 miejsca parkingowe w tym 3 dla osób niepełnosprawnych),
- plac biskupa Jana Chrapka (81 miejsc parkingowych w tym 3 dla osób niepełnosprawnych),
- między ul. Gregorkiewicza a placem Pokoju Toruńskiego (158 miejsc parkingowych w tym 7 dla osób niepełnosprawnych).
- między ulicami: Grudziądzką, przy Rynku Wełnianym, przy Kaszowniku i ul. Jagiellońskiej (23 stanowiska, w tym 2 dla osób niepełnosprawnych).

Istotnym elementem usprawnienia parkowania jest wdrożenie systemu informacji o miejscach parkingowych. Na 2021 r. zaplanowano wdrożenie systemu naprowadzania na wolne miejsca parkingowe w otulinie zespołu staromiejskiego. W pierwszym etapie dla ulic: św. Katarzyny, Gregorkiewicza, Grudziądzkiej 53 i 62, Wały gen. Sikorskiego, Skrzyńskiego, Wola Zamkowa, św. Jakuba, Poniatowskiego i Bulwar Filadelfijski.

Na podstawie wniosków osób prowadzących działalność gospodarczą lub będących właścicielami nieruchomości na starówce, Miejski Zarząd Dróg wyznaczać będzie zastrzeżone, płatne miejsca parkingowe.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg)

8) Przebudowa ulic otaczających zespół staromiejski oraz roboty drogowe na terenie zespołu staromiejskiego

Na 2021r. zaplanowano:

a) kontynuację przebudowy mostu im. J. Piłsudskiego w Toruniu,

Prace obejmują wymianę nawierzchni jezdni, zabezpieczenie antykorozyjne, poszerzenie chodników o ścieżki rowerowe, dodatkowe schody zlokalizowane od strony północnej i południowej, renowację istniejących schodów przy przyczółku od strony Ślimaka Getyńskiego, modernizację oświetlenia i iluminacji.

Umowa z wykonawcą robót została podpisana 24 marca 2020 r. Wartość umowy: to ponad 122,8 mln zł. Umowny termin zakończenia prac przewidziano na koniec listopada 2021 r. Na realizację inwestycji Toruń pozyskał subwencję z rezerwy ogólnej Ministerstwa Infrastruktury w wysokości prawie 45,8 mln zł.

b) „Przebudowa układu torowo-drogowego w ul. Wały gen. Sikorskiego i al. Jana Pawła II wraz z budową pasa tramwajowo-autobusowego w Toruniu – BiT City II”.

Projekt obejmuje przebudowę istniejących torowisk tramwajowych wzdłuż ulic: Chopina, al. św. Jana Pawła II, Wały gen. Sikorskiego oraz Kraszewskiego i Czerwona Droga oraz budowę nowego odcinka torowiska łączącego pl. Artylerii Polskiej i pl. Niepodległości wraz z infrastrukturą towarzyszącą. W al. św. Jana Pawła II powstanie nowoczesny węzeł przesiadkowy integrujący transport autobusowy z tramwajowym. Przeprowadzona zostanie również kompleksowa przebudowa układu drogowego w obrębie przebudowywanych torowisk (realizacja projektu przy dofinansowaniu z POIiŚ na poziomie ok. 61%);

c) kontynuację przygotowania dokumentacji projektowej dla zadania w ramach projektu BiT-City II, w którym przewidziano m.in. budowę ciągu pieszo-rowerowego od Dworca Toruń Miasto do ul. Dybowskiej, wraz z kładką pieszo-rowerową na moście kolejowym (realizacja projektu przy dofinansowaniu z POIiŚ na poziomie ok. 61%).

d) W ramach prac drogowych w 2021r. na terenie zespołu staromiejskiego zaplanowano środki na wykonanie remontu kapitalnego ul. Gregorkiewicza na odc. od ul. Pl. Św. Katarzyny do ul. Wały gen. Sikorskiego.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg oraz Miejskim Zakładem Komunikacji; lider zadania), Wydział Architektury i Budownictwa, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków

9) Rozbudowa i zwiększenie bezpieczeństwa infrastruktury rowerowej

Co roku, na wniosek zainteresowanych Miejski Zarząd Dróg, montuje kolejne stojaki rowerowe w przestrzeni zespołu staromiejskiego. Zadanie obejmuje także stawianie zadaszonych parkingów dla rowerów. W obrębie zespołu staromiejskiego i w jego bezpośrednim otoczeniu zaplanowano stacje roweru miejskiego. Ważnym aspektem zadania jest także skoordynowanie staromiejskiej infrastruktury rowerowej z ogólnomiejską siecią dróg rowerowych.

Jednostki realizujące: Wydział Gospodarki Komunalnej (w tym jako wykonujący nadzór nad Miejskim Zarządem Dróg; lider), Wydział Ochrony Ludności (jako wykonujący nadzór nad Strażą Miejską w Toruniu)

11. Inne działania

1) Rozwój nowych produktów turystycznych

Wzbogacenie dotychczasowych produktów turystycznych o nowoczesne narzędzia skierowane do różnych grup odbiorców, w tym:

- a) mapa z atrakcjami turystycznymi i miejscami wartymi odwiedzenia, wskazanymi przez mieszkańców Torunia (tzw. mapa localsów),
- b) uwzględnienie w ofertach usług turystycznych potrzeb osób niepełnosprawnych,
- c) "Szlak piernikowego smaku" - stworzenie szlaku tematycznego związanego z oferowanymi przez toruńskich gastronomów potraw z wykorzystaniem piernika i przypraw korzennych. Realizacja we współpracy z Centrum Dziedzictwa Kulinarne UMK.

Jednostki realizujące: Wydział Promocji i Turystyki

2) Wizerunek starówki jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców

- a) Toruński Jarmark Bożonarodzeniowy jako atrakcja przyciągająca mieszkańców na starówkę w okresie poza wysokim sezonem turystycznym. Organizacja Toruńskiego Jarmarku w latach 2020-2024 została powierzona firmie SNAKE s.c.; W 2020 r., z uwagi na zagrożenie epidemiczne jarmark bożonarodzeniowy został zorganizowany w wersji wirtualnej. Jego celem było zachęcenie mieszkańców do robienia zakupów przedświątecznych w lokalnych sklepach i lokalach gastronomicznych.
- b) Iluminacja świąteczna, zgodnie z opracowaną w 2016 r. i konsekwentnie realizowaną „Koncepcją iluminacji świątecznej dla obszaru staromiejskiego miasta Torunia”;
- c) Moja starówk@ oczami mieszkańców i przedsiębiorców: W 2020 r. został wydany zbiór rozmów i wspomnień dotyczących zespołu staromiejskiego. Na 2021 r. zaplanowano zebranie materiału do drugiej edycji wydawnictwa.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider w zakresie a i c), Wydział Gospodarki Komunalnej (lider w zakresie b)

3) Konsultacje ze środowiskiem użytkowników zespołu staromiejskiego

W 2021r. będą kontynuowane konsultacje z przedstawicielami różnych grup interesariuszy reprezentujących użytkowników zespołu staromiejskiego. Ważnym aspektem prowadzonej dyskusji jest także nawiązanie współpracy i wzajemnej wymiany doświadczeń z innymi miastami, w których prowadzone są działania polegające na zarządzaniu centrum miasta zgodnie z koncepcją TCM (*town centre management*). W przypadku trwających obostrzeń związanych z zagrożeniem epidemicznym, konsultacje będą prowadzone w formie zdalnej.

Jednostka realizująca: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta

4) Promocja Programu wśród mieszkańców i przedsiębiorców

„Program działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu”, realizowany jest przez wydziały i jednostki miejskie od 2015 r. Od 2017 r. Program jest aktualizowany co roku, w oparciu o wnioski użytkowników przestrzeni, dzięki czemu odpowiada aktualnym potrzebom.

Program zawiera 65 zadań w 11 działach tematycznych, obejmujących m.in. działania na rzecz mieszkańców, aktywizację osób bezrobotnych, wspieranie przedsiębiorczości, ład przestrzenny, organizację ruchu drogowego, porządek i bezpieczeństwo, kulturę. Stan realizacji poszczególnych zadań jest tematem kwartalnych spotkań Zespołu ds. realizacji Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu.

Działania zawarte w Programie są odpowiedzią na wnioski mieszkańców, dlatego istotne jest bieżące, aktualne informowanie o treści Programu i jego realizacji informacji przez m.in. strony miejskie, profile miejskie w serwisie Facebook, w tym grupę Moja starówk@, a także prezentowanie treści Programu oraz efektów jego realizacji na spotkaniach i w materiałach informacyjnych.

Jednostki realizujące: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta (lider), Wydział Komunikacji Społecznej i Informacji, Wydział Promocji i Turystyki

Wnioski końcowe

Realizacja „Programu działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu” wymaga zaangażowania zarówno finansowego, jak i organizacyjnego ze strony Gminy Miasta Toruń, ale także pozostałych właścicieli i użytkowników tej przestrzeni. Konsekwentne i zorganizowane prowadzenie działań, a poprzez to ożywienie gospodarcze i społeczne obszaru z roku na rok przynosi wymierne korzyści.

Stopniowe zmiany społeczne i ekonomiczne, a także solidarność w sytuacjach kryzysowych stwarzają szansę poprawy warunków życia i pracy, wizerunku i bezpieczeństwa zespołu staromiejskiego, a także złagodzenia skutków bezrobocia, wyrównania szans dzieci i młodzieży znajdującej się w grupie niedostatku materialnego i wykluczenia oraz rozwoju usług, handlu, gastronomii i turystyki.

Autorzy programu

„Program działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu” jest efektem pracy zespołu ds. realizacji Programu. Zespół ten został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 149 z 29 maja 2019 r. z późn. zm..

/-/

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski

Zastępca
Prezydenta Miasta Torunia

Paweł Gulewski

DYREKTOR

Biura Toruńskiego Centrum Miasta

Aleksandra Iżycka

22.01.2021 r.

INSPEKTOR

Małgorzata Ptaszek
Małgorzata Ptaszek
21.01.2021 r.

Nie wnoszę zastrzeżeń
pod względem programowym
RADCA PRAWNY

Agnieszka...
22.01.2021 r.